

J E L E N T É S

a Közoktatásügyi Népbiztosság
működéséről

BUDAPEST, 1919. JUNIUS HAVÁBAN.

azoknak a klasszikus és modern műveknek a jegyzékét (a sürgősség sorrendjében elsősorban a drámai művekét), amelyek vagy még egyáltalában nem, vagy pedig elavúlt, illetve művészietlen ponyvaszerű fordításokban voltak a magyar közönség számára hozzáférhetőek. Azoknak a munkáknak a fordítása, melyeknek hiányát leginkább szenvedti a magyar irodalom, már folyamatban van. A program adminisztratív keresztülvitelének eredményességét biztosítja egy arra hivatott, központosított szervezet: a *Szellemi Termékek Országos Tanácsa*. Mindez nem volt meg, mert lehetetlen lett volna a kapitalizmus rendszerében.

Ifjúsági folyóiratok.

A Közoktatásügyi Népbiztosság az ifjúsági folyóiratok közül azokat, amelyeknek fentartását kívánja, a maga kiadásába vette át. Az elv az, hogy a gyermek a legjobbnak is a javát kapja és propagandát csak művészetben át. A megjelenő lappéldányoknak csak kisebb része jut a régi előfizetőknek, nagyobb részét a Munkások Gyermekbarát-Egyesülete ingyen terjeszti proletárgyermekek közt.

A színházak ügye.

A Tanácskormány legelső és legfontosabb teendői egyikének tartotta, hogy azt a hatalmas szellemi fegyvert, mely eddig kizárólagosan a burzsoázia érdekeit szolgálta, a színházat, a proletárság kezébe adja. A hatalom átvételét követő első napon tehát Budapest összes színházait, mulató és szórakozóhelyeit, azóta a meg nem szállott területek valamennyi ilyen intézményét is köztulajdonnak nyilvánította és saját kezelésébe vette. Budapest és az ország valamennyi színháza március 21.-e óta a proletárdiktatúra szolgálatában áll. A színházak műsora azonnal megváltozott. A letűnt polgári ideológia szindarabjai helyett mindenütt az új eszmei irányzatnak megfelelő művek kerülnek a színházak közönsége elé, amely egy-csapással szintén más lett.

A színházakat szocializáló bizottság ugyanis azonnal eltávolította a gazdag dologtalanok rendjét a színházak nézőteréről, mert a színházjegyeknek előbb kétharmadát, majd négyötödét a szakszervezeteken keresztül egyenesen a dolgozóknak bocsátotta rendelkezésére, az előbbieknél lényegesen olcsóbb áron. [A proletárság azóta valósággal özönlik Budapest színházaiba, noha azok csaknem kivétel nélkül csupa olyan művet játszanak, amiket a régi rendben éppen tartalmuk súlya és komolysága miatt, legfeljebb ha előadni lehetett sok évben egyszer-egyszer, műsoron tartani soha. S noha már a szezon végét járjuk, a színházak látogatottsága, mely azelőtt ilyenkor már minimális volt, egyáltalában nem csökkent.] A proletáriátus lelke, melyet mesterségesen tartottak szárazon, szomjasan, fáradhatatlanul issza fel a nemesebb szórakozás cseppjeit, s egyszerre kiderült, hogy Budapestnek, szükségleteihez mérten, nagyon kevés színháza van.]

A szellemi irány megváltoztatásával együtt a Bizottságra hármlott az a nagy feladat is, hogy a színházak proletársorban tartott alkalmazottjainak gazdasági helyzetén javítson, s az országban tengődő színész-proletáriátus kérdését is elintézzé. Ma már ez is megtörtént. Az ország egész területén szinylődő színész-proletáriátus is csoportokba van már szervezve, melyekben becsületes kultúrmunkával megke- resheti kenyerét.

Az óriási üzem minden zökkenő nélkül tért át az új sínekre. A Tanácskormánynak e percben Budapesten harmincnál több színház és szórakozóhely s a vidék valamennyi színháza áll rendelkezésére a proletár-kultúra minél hathatósabb terjesztésére. A meglévő színházak számára új és az elmúlt időkével össze nem hasonlítható színvonalú programm készül s a spekuláció kezéből kiragadott területeken új színházak fognak létesülni mihamarabb, hogy a proletárság lelki nevelése a szórakozáson keresztül tökéletesebb és magasabb rendű legyen, mint az elmúlt idők henye színházlátogatóié volt virágzása legszebbnek mondott napjaiban.

